

Instituut voor educatie,
wetenschap, kunst & cultuur

Beleidsplan 2020-2021/22

Stichting het Etty Hillesum Huis
Instituut voor educatie, wetenschap, kunst & cultuur

Inhoudsopgave	2
Inleiding	3
Visie	4
Missie	4
Doelen van de stichting	5
Ambities en doelen voor 2020-2021/22	5
Organisatie en werkwijze	7

Inleiding

Voor u ligt het beleidsplan van de pas opgerichte stichting Het Etty Hillesum Huis, instituut voor wetenschap, educatie, kunst & cultuur (19 mei 2020). In dit plan worden eerst de missie en visie uiteengezet voor het Etty Hillesum Huis in de Zeeuwse hoofdstad Middelburg. Vervolgens worden de ambities, doelen, organisatie en werkwijze van de stichting geschetst.

In 2017 werd de Joodse dagboekschrijfster Etty Hillesum (1914 – 1943) uitgeroepen tot grootste Middelburger aller tijden. Dat is niet zomaar! Met haar dagboeken- en Westerborkbrieven heeft zij een historisch- en literair document nagelaten van onschatbare waarde.

Terwijl de Tweede Wereldoorlog zich voltrok en het nationaalsocialisme Europa in zijn vernietigende greep hield was Etty Hillesum in staat de gebeurtenissen van haar tijd te beschrijven. Zij legde ideeën over vrijheid en autonomie, solidariteit, het bestrijden van haat, het lot, de mensheid, en haar rol als vrouw vast in haar dagboek. Haar gedachten en zijn van universele waarde gebleken en zijn, 75 jaar na de oorlog voor vele mensen wereldwijd een grote bron van inspiratie.

De unieke kans doet zich nu voor om, in het jaar dat we 75 jaar bevrijding vieren de geschiedenis van Etty Hillesum en haar teksten voor een breed publiek toegankelijk en tastbaar te maken vanuit het geboortehuis van de schrijfster, belangrijk historisch erfgoed. Het Etty Hillesum Huis wordt een plek waar Hillesums gedachtegoed vanuit vier pijlers- wetenschap, educatie, kunst en cultuur- middels debatten, lezingen, symposia, tentoonstellingen en kunst- en culturele projecten onder de aandacht gebracht zal worden.

Het Etty Hillesum Huis is bestemd voor iedereen. De bedoeling is om een zo breed mogelijk publiek van alle leeftijden aan te trekken, vandaar dat er wordt gekozen voor een multidisciplinaire benadering waarin recht wordt gedaan aan de veelheid en gelaagdheid van aspecten die in Hillesums teksten aan bod komen. Het huis is voor studenten en onderzoekers die het archief en de bibliotheek van het Etty Hillesum Onderzoekscentrum (EHOC) willen bezoeken. Voor scholieren komt er een educatieve afdeling met onderwijsprogramma's op maat en lesbrieven voor bij de permanente tentoonstellingen over Etty Hillesum en het Joodse leven in Middelburg en Zeeland. Daarnaast biedt het Huis plek aan kunstenaars die geïnspireerd zijn door Etty Hillesum om hun werk te exposeren en het publiek kennis te laten maken met Etty Hillesum vanuit de kunstzinnige invalshoek. De plannen voor het Etty Hillesum Huis zullen gefaseerd uitgebouwd worden.

Visie

Het gedachtegoed van Etty Hillesum is onverminderd actueel en maatschappelijk relevant. De vraag hoe je als individu te verhouden tot thema's als vijanddenken, polarisatie, antisemitisme maar ook solidariteit en vrijheid is voor ons allen een blijvende uitdaging en een noodzakelijke en prangende vraag. Reden te meer om de geschiedenis en de nalatenschap van Etty Hillesum te borgen voor komende generaties door middel van een fysieke plek in de vorm van een Etty Hillesum Huis.

Het is belangrijk dat haar nalatenschap, nu de laatste getuigen van de Tweede Wereldoorlog wegvallen en volgende generaties steeds verder van deze geschiedenis af komen te staan, behouden blijft. Het Etty Hillesum Huis wil de herinnering aan deze bijzondere dagboekschrijfster en haar lotgenoten levend houden en bijdragen aan kennis en inzicht over een periode van vervolging en onderdrukking, een tijd waarin mensen geconfronteerd werden met oorlog, dictatuur en de zware dilemma's die dat met zich meebracht. Daarnaast neemt het huis de zeer belangrijke maatschappelijke rol op zich om bij te dragen aan bewustwording (en bestrijding) van het hedendaagse antisemitisme door op educatieve en pedagogische wijze te anticiperen op deze zorgelijke tendens¹.

Missie

Het Etty Hillesum Huis is een instituut waar educatie, wetenschap, kunst en cultuur samenkomen om het gedachtegoed en de geschiedenis van Etty Hillesum uit te dragen, te herinneren, te verspreiden en te borgen voor toekomstige generaties. Door vanuit verschillende perspectieven aandacht te besteden aan het levensverhaal van Etty Hillesum en haar Joodse lotgenoten wordt deze geschiedenis voor een breed publiek toegankelijk gemaakt waarbij de relatie tussen heden en verleden getoond wordt. Naast het verspreiden van kennis en inzicht wil het Huis uitnodigen tot verwondering, en reflectie.

Etty Hillesum is in binnen- en buitenland bekend en rondom haar persoon vinden jaarlijks vele activiteiten plaats en zijn inmiddels verschillende stichtingen opgericht die zich met haar nalatenschap bezig houden. Een fysieke dimensie ontbrak tot op heden echter en daar voorziet nu het huis in.

Het Huis heeft vanwege deze combinatie een uniek profiel waarmee een brede en diverse doelgroep bereikt wordt. Het Etty Hillesum Huis richt zich op onderzoekers, studenten en scholieren, maar ook op de cultuurliefhebbers, dagjesmensen en toeristen uit binnen- en buitenland.

¹ <https://www.cidi.nl/eurobarometer-meerderheid-nederlanders-ziet-antisemitisme-als-toenemend-probleem/>

Om vorm te geven aan de missie van het Huis worden museale- en educatieve producties ontwikkeld die toegankelijk zijn voor alle leeftijden. Dit draagt eraan bij dat nieuwe generaties zich kunnen verbinden met de geschiedenis en het gedachtegoed van Etty Hillesum en in bredere context de Joodse geschiedenis van Middelburg en de Tweede Wereldoorlog. Er zullen verschillende activiteiten georganiseerd worden waaronder, kidscolleges, workshops, lezingen, debatten en symposia. Het Etty Hillesum Huis beoogt ook verdere verspreiding en wetenschappelijk onderzoek lokaal- en internationaal te stimuleren vanuit het onderzoekscentrum (EHOC) en wil met name ook studenten en jonge onderzoekers in aanraking brengen met het werk van Etty Hillesum. Het Etty Hillesum Huis aan het Molenwater 77 zal fungeren als een actieve, dynamische plek. Haar immer actuele nalatenschap krijgt nu door middel van het huis een fysieke dimensie, een tastbare plaats van herinnering en herdenking.

Het Etty Hillesum Huis wil vanuit de vier pijlers; wetenschap, educatie, kunst & cultuur

- de herinnering aan Etty Hillesum en haar lotgenoten levend houden en het gedachtegoed van Etty Hillesum vanuit verschillende disciplines in beeld brengen en borgen voor toekomstige generaties,
- historische kennis en inzicht over een periode van dictatuur, vervolging en onderdrukking verspreiden,
- bijdragen aan bewustwording- en bestrijding van het hedendaagse antisemitisme.

Doelen van de stichting

- a) Het faciliteren van een onderzoeksruimte voor scholieren en studenten die een werkstuk of scriptie schrijven over Etty Hillesum en verwante thema's zoals genoemd in de punten e en f;
- b) Het levensverhaal van Etty Hillesum en haar Joodse lotgenoten vanuit verschillende disciplines voor een zo breed mogelijk publiek toegankelijk maken;
- c) De herinnering aan Etty Hillesum en haar Joodse lotgenoten levend houden;
- d) Het gedachtegoed van Etty Hillesum in beeld brengen en borgen voor toekomstige generaties.
- e) Historische kennis- en inzicht over een periode (1933 – 1945) van dictatuur, vervolging en onderdrukking presenteren en verspreiden;
- f) De geschiedenis van Etty Hillesum in de bredere context van de Joodse geschiedenis van (Zeeland en Middelburg) tijdens de Tweede Wereldoorlog presenteren;
- g) Bijdragen aan bewustwording- en bestrijding van het hedendaagse antisemitisme;
- h) Het ontwikkelen van educatieve projecten- en educatief materiaal;

- i) Het verrichten van alle verdere handelingen, die met vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn.

De stichting tracht haar doelen te verwezenlijken door onder meer:

- a) Het produceren, organiseren en faciliteren van tentoonstellingen- en exposities;
- b) Het organiseren en faciliteren van lezingen, symposia en debatavonden;
- c) Het organiseren en geven van kidscolleges, 65 +courses en workshops;
- d) Het uitgeven van een wetenschappelijk Etty Hillesum Magazine en publicaties behorende bij de tentoonstellingen;
- e) Het ontwikkelen van educatieve projecten rondom Etty Hillesum en in de bredere context van de Joodse geschiedenis (van Zeeland en Middelburg) tijdens de Tweede Wereldoorlog;
- f) Het onderhouden en samenwerken met de verschillende instellingen, stichtingen en organisaties, waaronder onder andere, Stichting Synagoge middelburg, Etty Hillesum Onderzoekscentrum (EHOC), University College Roosevelt (UCR), Bevrijdingsmuseum Zeeland en het Joods Historisch Museum Amsterdam
- g) Het huren en onderhouden van de begane grond van het geboortehuis van Etty Hillesum aan het Molenwater 77 te Middelburg.

Ambities en doelen voor 2020-2021/2022

Het Etty Hillesum Huis is een pas opgerichte nieuwe stichting. De stichting bevindt zich momenteel in de opstartfase. Het beleidsplan is een conceptplan dat zich verder moet ontwikkelen. In januari zal begonnen worden met de verbouwing van de begane grond van het geboortehuis aan het Molenwater 77. Het huis heeft sinds 1997 dienst gedaan als tandartspraktijk en heeft de nodige aanpassingen nodig. De Stichting Het Etty Hillesum Huis zal per 1 januari 2020 de begane grond huren van De Stichting tot het Verschaffen van Woningen aan Minvermogenden (SVWM) voor een bedrag van 1150,- p/m.

De realisatie van deze plannen zal gefinancierd worden uit de opbrengst van de crowdfund campagne (start eind november) en met steun van subsidies van een aantal fondsen (Levi Lassen Stichting, Stichting Moerman Promotie Vlissingen, VSB Fonds, Prins Bernard Cultuur Fonds) die aangeschreven zullen worden.

De doelen die de stichting voor het jaar 2020-2021 wil realiseren zijn:

1. De exploitatie van het geboortehuis van Etty Hillesum aan Molenwater 77, Middelburg:
 - a) Het toegankelijk maken van de begane grond tot instituut voor educatie, wetenschap, kunst en cultuur;
 - b) Het Etty Hillesum Onderzoekscentrum een fysieke plek geven in het huis;
 - c) Inrichten van twee exposities, Etty Hillesum in context en Joodse leven in Zeeland;
 - d) De realisatie van het Etty Hillesum café (kleine horeca, geen alcohol).
 - e) Het opzetten en inrichten van het winkeltje (boekverkoop, Etty Hillesum postcards, dagboeken en schrijfgerei ed.)
 - f) Het verder opzetten en van de website en online lezingen.

2. Het gedachtegoed van Etty Hillesum vanuit verschillende disciplines in beeld brengen, borgen voor toekomstige generaties en kennis en inzicht verspreiden over een periode van vervolging en dictatuur:
 - a) Het verder ontwikkelen van educatief materiaal voor het po, vo en het opzetten van een scholingsprogramma voor lerarenopleidingen.
 - b) Het ontwikkelen (en uitvoeren) van workshops voor kinderen op het gebied van geschiedenis, filosofie, literatuur en kunst.
 - c) Het inrichten van twee exposities; Etty Hillesum in context en de geschiedenis van het Joodse leven in Zeeland.
 - d) Het opzetten en uitvoeren van een lezingenreeks over Etty Hillesum.
 - e) Het organiseren van muziekkuitvoeringen rondom Etty Hillesum in samenwerking met de Middelburgse concertzaal.
 - f) Het opzetten van een wetenschappelijk magazine over Etty Hillesum en thema's (en personen) die raken aan haar gedachtegoed.

Organisatie en werkwijze

Bestuur

Het bestuur van de Stichting Het Etty Hillesum Huis, instituut voor educatie, wetenschap, kunst en cultuur bestaat uit een voorzitter, penningmeester, secretaris en twee bestuursleden. Naast de bestuurlijke taken vervullen de bestuursleden een aantal andere essentiële taken binnen de stichting. De voorzitter en secretaris zijn verantwoordelijk voor de dagelijkse leiding van het Etty Hillesum Huis.

Het bestuur (min 3 en max 7 personen) bestaat momenteel uit vijf personen.

mevr. L. Bergen, voorzitter; dagelijks bestuur, PR en communicatie, evenementen en tentoonstellingen, educatie en onderzoek.

mevr. C. Diepeveen, secretaris; dagelijks bestuur, fondsen, PR en communicatie.

mevr. G. Kleijwegt, penningmeester; financiën en fondsen.

mevr. R. Prager, bestuurslid; film en documentaires, evenementen en tentoonstellingen.

mevr. L. Zanardi, bestuurslid; social media, tentoonstellingen en evenementen, multimedia en design.

Alle werkzaamheden van de bestuursleden ten behoeve van de stichting zijn onbezoldigd. De bestuursleden komen in aanmerking voor een redelijke onkostenvergoeding en een niet bovenmatig vacatiegeld (artikel 1a, onderdeel e van de UR AWR 1994). De onkosten moeten zijn gemaakt ten behoeve van het uitoefenen van de taken behorende bij de functie om de doelstellingen van de stichting te behalen.

Vrijwilligers

Vrijwilligers zullen binnen het instituut een belangrijke rol spelen. Een actief team van momenteel vijftien vrijwilligers zal het mogelijk maken dat het Etty Hillesum Huis op werkdagen en in het weekend voor bezoekers geopend zal zijn. Zij zorgen voor het beheer van de bibliotheek, het archief, het winkeltje, leiden bezoekers rond in de expositieruimte, het opzetten van educatieve programma's voor scholen. De werkgroep Joodse geschiedenis van Zeeland is specifiek betrokken bij het doen van onderzoek ten behoeve van de geschiedenis van Joden in de Schelderegio. De vrijwilligers participeren in verschillende werkgroepen die worden aangestuurd door de coördinatoren van de werkgroepen. Voor de vrijwilligers zal een algemene coördinator worden aangesteld.

De vrijwilligers zullen na aanmelding eerst een gesprek hebben met de voorzitter van het bestuur en de directeur en coördinator van de betreffende werkgroep om in beeld te brengen of de verwachtingen overeenkomen en de vrijwilliger past bij het Huis. Daarna volgt het tekenen van de vrijwilligersovereenkomst (bijlage A). Er zal mogelijk gevraagd kunnen worden om een VOG. Op grond van de vrijwilligersregeling is het mogelijk om, onder bepaalde voorwaarden een vergoeding te krijgen voor de te verrichten werkzaamheden. Deze vergoeding mag max 170,- per maand en 1700,- per jaar bedragen.

Voor de verdere groei- en ontwikkeling van het Etty Hillesum Huis als educatief-wetenschappelijk en cultureel instituut is de relatie en samenwerking met onder meer

het Zeeuws Archief, Bibliotheek en Planbureau van Zeeland, de gemeente Middelburg, de Provincie Zeeland, de Stichting Synagoge Middelburg, University College Roosevelt, het Etty Hillesum Centrum Deventer, het Joods Historisch Museum te Amsterdam en Kunsteducatie Walcheren van groot belang.

Met name voor het realiseren van de educatieve doelen en het onderzoek naar de geschiedenis van Joden in de Schelderegio, waar vooral het onderzoekscentrum een actieve rol in heeft, vormt het verder ontwikkelen van deze samenwerkingsverbanden een belangrijk onderdeel in de werkwijze van het Etty Hillesum Huis.

Stichting Het Etty Hillesum Huis Middelburg

KvK-nummer: 78082463

RSIN: 861258460

Bankreknr.: NL78ABNA0884911241

Email: info@ettyhillesumhuis.nl

Website: www.ettyhillesumhuis.nl